

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตกะหล่ำปลีของสตรีเกษตรกร บ้านช่างเคิ่ง
อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัย : นางสาวโสมมา กิตติชัยวรรณ

ชื่อปริญญา : เทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

สาขาวิชา : ส่งเสริมการเกษตร

ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลลิตา ทนผล)

๓ / ๓๔ / ๒๕๖๓

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของสตรีเกษตรกร ในบ้านช่างเคิ่ง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ 2) การมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตกะหล่ำปลีของสตรีเกษตรกร 3) อุปสรรคของการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตกะหล่ำปลีของสตรีเกษตรกร ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ สตรีเกษตรกรที่ปลูกกะหล่ำปลี ในหมู่บ้านช่างเคิ่ง รวมทั้งสิ้น 65 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตกะหล่ำปลีของสตรีเกษตรกร ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีอายุโดยเฉลี่ย 39 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน โดยเฉลี่ย 5 คน และมีจำนวนแรงงานเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย 3 คน ผู้ให้ข้อมูลเกินกว่าครึ่งมีลักษณะการถือครองที่ดินเช่าทั้งหมด มีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 67,041.53 บาทต่อปี ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านการเกษตร แต่มีผู้ให้ข้อมูลบางส่วนระบุว่าเคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านการเกษตรเฉลี่ย 1 ครั้งต่อปี สำหรับการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรนั้น ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ระบุว่าไม่เคยติดต่อ แต่มีผู้ให้ข้อมูลบางส่วนที่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเฉลี่ย 2 ครั้งต่อปี

สำหรับการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตกะหล่ำปลีนั้นพบว่าผู้ให้ข้อมูลเกินกว่าครึ่งมีส่วนร่วมในการวางแผนการปลูกกะหล่ำปลี ซึ่งได้แก่ การตัดสินใจปลูก การคัดเลือกพันธุ์ปลูก การเลือกพื้นที่ปลูก การเลือกฤดูเพาะปลูก และการหาทุนและปัจจัยการผลิต แต่ระบุว่าเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นเพียงผู้ร่วมปรึกษาในการวางแผนการปลูกส่วนสามีจะเป็นผู้นำในการตัดสินใจเกี่ยวกับ

การวางแผนการปลูกกะหล่ำปลี ทำนองเดียวกันกับการมีส่วนร่วมในการเพาะกล้า และ การปลูกกะหล่ำปลีอื่นได้แก่ *การเตรียมแปลงเพาะกล้า การเพาะกล้า การเตรียมดินปลูก การย้ายกล้าปลูก วิธีการปลูก และระยะปลูก การให้น้ำ การใส่ปุ๋ย วิธีการใส่ปุ๋ย การกำจัดวัชพืชและการป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูนั้น พบว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมีส่วนร่วมแต่เป็นเพียงผู้ร่วมปรึกษาในการเพาะกล้าและการปลูกกะหล่ำปลี แต่สามี่จะเป็นผู้นำในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเพาะกล้าและการปลูกกะหล่ำปลี

นอกจากนั้นผลการวิจัยการมีส่วนร่วมในการเก็บเกี่ยว และการจำหน่ายกะหล่ำปลีซึ่งได้แก่ การเก็บเกี่ยว การตัดหัวกะหล่ำปลี การคัดขนาดและการบรรจุ การจัดตลาดและการแปรรูป ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดระบุว่ามีส่วนร่วมแต่สามี่เป็นผู้นำการตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บเกี่ยว และการจำหน่าย ผู้ให้ข้อมูลเป็นเพียงผู้ร่วมปรึกษาในกิจกรรมดังกล่าวเท่านั้น ส่วนอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตกะหล่ำปลีนั้น จากการสังเกต และ สอบถามพบว่าภรรยาไม่มีความพึงพอใจ และยอมรับสภาพของการเป็นผู้ตามโดยให้สามี่เป็นผู้นำ สำหรับการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตกะหล่ำปลี ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมเป็นเพียงผู้ร่วมปรึกษา และมักจะได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมถ่ายทอดความรู้ เนื่องจากว่าต้องมีภาระเลี้ยงดูบุตร และต้องประกอบอาชีพอื่น เสริมร่วมกับการผลิตกะหล่ำปลี

ABSTRACT

Title : THE PARTICIPATION OF WOMAN FARMERS IN CABBAGE PRODUCTION
 PROCESS, BANCHANGKERNG, AMPHUR MAECHAEM, CHIANGMAI, THAILAND
 By : Sopa Kitichaiwaun
 Degree : Master of Agricultural Technology (Agricultural Extension)
 Major Field : Agricultural Extension
 Chairman, Special Problem Advisory Board : *Sunila Thanupon*
 (Assistant Professor Dr. Sunila Thanupon)
 3 Nov. 1994

This study was carried out to investigate 1) personal and socio-economic characteristics of woman farmers in Ban Changkerng, Amphur Maechaem, Changwat Chiangmai; 2) their participation in the cabbage production process; and 3) their obstacles in participation in the cabbage production process. The data were collected by means of interview schedules from 65 woman farmers engaged in cabbage growing in Ban Changkerng, and analyzed by using a microcomputer, SPSS program.

The results revealed that the respondents had an average age of 39 years. Most of them had completed grade 4. They had an average of 5 family members and an average family agricultural labor force of 3 persons. Over half of the respondents were land tenants. Their average annual family income was 667,041.53 baht. Most of them had never attended any training program in agriculture, but some indicated

an average attendance of once a year. Most had not had any contact with agricultural extension agents, but some indicated an average of 2 times per year.

Over half of the respondents participated in cabbage production planning, namely decision-making on cabbage growing ; selection of varieties ; selection of growing areas; selection of growing seasons ; and seeking capital and production factors. They only played a consultation part in production planning, but their spouses played a leading role in decision-making. Similarly, almost all of the respondents played only a consultation role in the preparation of seedlings and cabbage growing, namely preparation of seed-beds; preparation of seedlings; soil preparation; trasplanting of the seedlings; planting; plant spacing; watering; fertilizer application and techniques; and weed and pest control; their spouses played a leading role in decision-making.

For the harvest and distribution of cabbages, almost all of the respondents were found to participate in harvesting, cutting of the leaves, grading, packaging, finding likely markets and processing; their spouses played a leading role in decision-making on harvesting and distribution. Concerning obstacles in participation in the cabbage production process, it was found that the respondents were satisfied with and accepted their role as followers while their spouses were leaders. They played only a consultation role and often had not attended training programs due to their household jobs and other extra jobs to supplement cabbage production.